

Uniwersytet
Ignatianum
w Krakowie

**Konferencja Jubileuszowa z okazji X-lecia
Instytutu Psychologii UIK
„Współczesna psychologia:
oblicze akademickie i praktyczne”**

17 czerwca 2025 roku

Uniwersytet Ignatianum w Krakowie
ul. Kopernika 26
31-501 Kraków

Abstrakty referatów wygłoszonych w trakcie Konferencji

dr Łukasz Michalczyk

Uniwersytet Ignatianum w Krakowie

Gdzie patrzysz, zanim spojrzysz? Niejawna orientacja uwagi i jej motoryczne podstawy

Uwaga wzrokowa odgrywa kluczową rolę w selekcji informacji istotnych dla przetwarzania poznawczego i sprawnego działania. Nadal jednak otwarte pozostaje pytanie o mechanizm, za pośrednictwem którego selekcja ta jest realizowana. Jednym z kluczowych pytań jest to, czy endogenna selekcja uwagowa może być wynikiem działania procesów premotorycznych – takich, które poprzedzają wykonanie ruchu i przygotowują organizm do ukierunkowanego działania. Omówione zostaną wyniki badań własnych dotyczących planowania sekwencji ruchów oka i endogennej orientacji uwagi, które wspierają hipotezę premotoryczną. Wskazują one, że istotną rolę w selekcji uwagowej odgrywa faza przygotowania ruchu oka, natomiast faza jego programowania – następująca po niej – może pełnić dodatkową funkcję modulującą efektywność tej selekcji. Tym samym, w odpowiedzi na tytułowe pytanie – gdzie patrzysz, zanim spojrzysz – wyniki naszych badań sugerują, że patrzysz tam, gdzie przygotowujesz się do działania. Przestrzeń objęta tym przygotowaniem zyskuje nie tylko na sensorycznej wyrazistości, lecz także równolegle na znaczeniu jako potencjalny cel działania – zanim jeszcze stanie się przedmiotem świadomości wzrokowej.

dr Krzysztof Nowakowski

Uniwersytet Ignatianum w Krakowie

Kliniczne konteksty psychologii sądowej. Przegląd aktywności badawczej Katedry Psychologii Sądowej i Psychokryminologii IPs UIK za lata 2021-2025

Jednym z najbardziej dynamicznie rozwijających się obszarów badawczych, usytuowanych na pograniczu psychologii sądowej i psychologii klinicznej, jest ocena ryzyka przemocy kryminalnej. Badania prowadzone w tym nurcie odwołują się do modeli opartych na pojęciach czynników ryzyka i czynników chroniących. Przyjęcie założenia o wieloczynnikowej i interakcyjnej etiologii przestępczości agresywnej powoduje, że w wyjaśnianiu przyczyn takich zachowań analizuje się zarówno zmienne związane ze sprawcą, jak i uwarunkowania środowiskowe/sytuacyjne. Wśród pierwszej grupy szczególne znaczenie w przewidywaniu ryzyka wystąpienia przemocy kryminalnej przypisywane jest czynnikom z zakresu psychopatologii osobowości, w tym cechom psychopatii. Celem wystąpienia będzie podsumowujące zaprezentowanie wyników badań nad psychopatią nieletnich, pochodzących z projektów realizowanych w ramach dotychczasowej działalności naukowej Katedry Psychologii Sądowej i Psychokryminologii Instytutu Psychologii UIK. Omówione dane pozwolą na ukazanie oceny ryzyka przemocy w kontekście występowania punktów styecznych między współczesną psychologią sądową, a innymi subdyscyplinami psychologii, zwłaszcza w odniesieniu do kontekstu klinicznego.

dr Adam Pawlak

Uniwersytet Ignatianum w Krakowie

Charakterystyka działalności naukowo-badawczej Katedry Psychopatologii i Psychoprofilaktyki

Celem wystąpienia konferencyjnego jest przedstawienie działalności naukowo - badawczej Katedry Psychopatologii i Psychoprofilaktyki, działającej w Instytucie Psychologii UIK. Badania psychologiczne pracowników Katedry, obejmują następujące obszary badawcze: a) psychologiczne aspekty religii i osobowości; b) uwarunkowania psychosomatyczne - reumatoidalne zapalenie stawów i łuszczyca; c) zaburzenia snu i jakość snu oraz ich psychopatologiczne korelaty; d) zmiany i dynamika tożsamości osobistej; rozwój pasji i zainteresowań; zaburzenia osobowości typu borderline i jego psychopatologiczne korelaty; e) osobowościowe uwarunkowania przewlekłego zmęczenia, psychoonkologia dzieci i młodzieży; f) psychologiczne ujęcie autorytaryzmu. Przedstawione zostaną również najważniejsze publikacje pracowników tj. monografie i artykuły oraz opracowane narzędzia psychometryczne.

dr Adam Anczyk, prof. dr hab. Halina Grzymała-Moszczyńska

Uniwersytet Ignatianum w Krakowie

Psychologia kulturowa - użyteczna perspektywa teoretyczna i empiryczna dla psychologii religii

We wstępie do naszego wystąpienia poszukujemy możliwych odpowiedzi na pytanie o użyteczne perspektywy stosowane w psychologicznych badaniach nad religią w świecie globalizacji i wielokulturowości, w historii psychologii religii i duchowości i jej interdyscyplinarnych powiązaniach z jej siostrzanymi dyscyplinami, antropologią religii i religioznawstwem, czego efektem jest naszkicowanie typologii głównych postaw wobec konceptualizacji interfejsu psychokulturowego, dominujących wśród psychologów: stanowisk uniwersalistycznego, absolutystycznego i relatywistycznego. Następnie przedstawiamy możliwości aplikacyjne podejścia kulturowego z uwzględnieniem nowszych podejść w psychologii (indygenicznej, ewolucyjnej, psychologii migracji) w polskiej – i nie tylko – psychologii religii i duchowości, z uwzględnieniem perspektywy historycznej jak i współczesnych badań w dyscyplinie (także na przykładzie badań prowadzonych w Katedrze Psychologii Religii i Duchowości UIK).

dr Jerzy Gruszka

Uniwersytet Jagiński w Krakowie

Postrzegane nierówności dochodowe: jak budować trafne i rzetelne miary?

Celem prezentacji jest charakterystyka własności zaproponowanych przez badaczy miar nierówności dochodowych, obserwowanych i postulowanych przez jednostki, a także odpowiedź na pytanie, w jaki sposób uczestnicy badań rozumieją metody pomiaru i czy potrafią powiązać własne przekonania na temat nierówności z założeniami tych metod.

Przedstawione zostaną miary subiektywnych nierówności i ich własności w kolejności historycznego pojawiania się oraz częstości stosowania w badaniach społecznych – od najwcześniejszej, eksperymentalnej metody sondażu czynnikowego (factorial survey method), zwanej również metodą winietową (Jasso i Rossi 1977), poprzez miary konstruowane z wykorzystaniem pytań o zarobki postrzegane jako istniejące i postulowane jako sprawiedliwe, przypisywane przez respondentów wybranym kategoriom zawodowym (Osberg i Smeeding 2009), aż po prostsze wskaźniki – często odwołujące się do wizualizacji nierówności ekonomicznych w postaci przedziałów dochodów lub bogactwa – takie jak wskaźnik NortonaAriely’ego, diagram przekonań stratyfikacyjnych czy ranking międzynarodowy (w niniejszej rozprawie określane mianem miar przedziałowo-liczbowych).

Miary te łączy to, że odnoszą się do oceny atrybutów ilościowych (zarobków, dochodów, bogactwa) i przyjmują lub naśladują postać miar stosowanych w ekonomii (np. wskaźnika Giniego).

Prezentacja omawia wyniki różnych badań przeprowadzonych z zastosowaniem wymienionych miar (ze szczególnym uwzględnieniem miar oceny dochodów zawodowych). Wyniki te często prowadziły do niespójnych, a nawet sprzecznych wniosków dotyczących tego, jak duże nierówności ludzie postrzegają oraz jakie – ich zdaniem – powinny istnieć.

W pracy omówiono również eksperymentalne badania własności miar subiektywnych nierówności dochodowych. Wykazały one istnienie artefaktów metodologicznych wynikających z faktu, że badani rzadko dysponują adekwatną wiedzą o zarobkach, a często także nie potrafią operować liczbami.

W konsekwencji podstawowym pytaniem badawczym jest to, na ile różnorodne formaty pytań o rzeczywiste i postulowane zarobki, dochody lub bogactwo – oraz budowane na ich podstawie wskaźniki – mogą stanowić trafne i rzetelne miary postrzeganych i sprawiedliwych nierówności dochodowych.

Kolejne pytanie dotyczy wpływu, jaki na uzyskiwanie niespójnych, a nawet sprzecznych ustaleń może wywierać niejasna i niejednoznaczna konceptualizacja oraz operacjonalizacja pojęcia nierówności (szczególnie w odniesieniu do miar przedziałowo-liczbowych).

Kończącą część pracy stanowi zestaw postulatów określających pożądane własności miar subiektywnych nierówności dochodowych. Powstały one w oparciu o działania zmierzające do niwelowania skutków opisanych zniekształceń poznawczych oraz o doprecyzowanie wymiarów definicyjnych pojęcia nierówności, co umożliwi wolny od zniekształceń wgląd w społeczną percepcję nierówności w rozkładzie dochodów.

Odpowiadając na zamykające prezentację pytanie badawcze, wskazuję warunki, które należy spełnić, aby wypracować trafne i rzetelne metody pomiaru subiektywnych nierówności dochodowych.

mgr Weronika Jarecka

Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Niebieski Zakątek”
z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi w Chorzowie

Doświadczenia wewnątrzrodzinne z perspektywy starszego rodzeństwa osób z autyzmem

Manifestacja objawów zaburzenia spektrum autyzmu może przyczynić się do zmiany w funkcjonowaniu całego systemu rodzinnego, modyfikując tym samym sposób doświadczania relacji z rodzeństwem z autyzmem (Tomeny i in., 2016). Celem pracy jest ukazanie jakie znaczenia przypisują młodzi dorośli swoim doświadczeniom wewnątrzrodzinnym, związanym z dorastaniem z młodszym neuroatypowym rodzeństwem. Badanie zostało przeprowadzone w 2024 roku na grupie siedmiu osób będących starszym rodzeństwem osoby w spektrum autyzmu za pośrednictwem wywiadów częściowo ustrukturyzowanych w oparciu o założenia Interpretacyjnej Analizy Fenomenologicznej (Pietkiewicz i Smith, 2012). Analiza materiału jakościowego ukazała, że starsze rodzeństwo, podobnie jak rodzice, doświadcza wielu trudności, niekiedy przyjmuje dodatkowe obowiązki na rzecz osoby w spektrum i mierzy się z nierównym podziałem uwagi rodziców. Przeżycia te nie są interpretowane jedynie w negatywny sposób, co ukazuje swoistą ambiwalencję doświadczeń emocjonalnych rodzeństwa osób z autyzmem (Leedham i in., 2020). Bowiem dorastanie z osobą z ASD może mieć również znaczenie dla rozwoju empatii, zrozumienia i przededefiniowania własnej sytuacji rodzinnej. Większość publikacji dotyczących rodzin z dzieckiem z autyzmem koncentruje się na doświadczeniach rodziców (Wojciechowska, 2023), natomiast wnioski z niniejszego badania mogą skłaniać do refleksji, aby uwzględnić perspektywę pozostałych członków rodziny, a wsparcie kierować całemu systemowi rodzinnemu, w tym rodzeństwu, które nie jest jedynie biernym obserwatorem rzeczywistości rodzinnej, lecz jej aktywnym uczestnikiem.

Słowa kluczowe: rodzeństwo, zaburzenie spektrum autyzmu, badanie jakościowe, doświadczenia wewnątrzrodzinne

mgr Natalia Brzozowska

Integra Mente Centrum Terapii Poznawczo-Behawioralnej

Intuicje moralne osób o lewicowych i prawicowych poglądach ekonomicznych – raport z badania

Celem prezentacji jest przedstawienie wyników badań nad związkiem intuicji moralnych z poglądami ekonomicznymi Polaków oraz związku między autodeklaracją orientacji politycznej a jej wystandaryzowanym pomiarem. Problem badawczy dotyczył kwestii różnic pomiędzy osobami o lewicowych i prawicowych poglądach ekonomicznych pod względem intuicji moralnych związanych z różnymi fundamentami moralnymi i tym, jak rozumieją oni lewicową i prawicową orientację polityczną. Badanie miało charakter ilościowy o charakterze korelacyjnym. Uczestnikami badania było 328 osób zrekrutowanych w doborze opartym na ochotnikach. Do pomiaru zmiennych użyto Kwestionariusza kodów moralnych (MFQ-PL) oraz Kwestionariusza przekonań politycznych (KPP). Sformułowano dwie hipotezy: Osoby o prawicowych poglądach ekonomicznych podczas formułowania sądów moralnych doświadczają słabszych intuicji związanych z fundamentami troski i sprawiedliwości niż osoby o lewicowych poglądach (H1). Określenia „prawicowy” i „lewicowy” w większym stopniu odnoszą się do obyczajowości niż ekonomii w autodeklaracjach orientacji politycznej Polaków (H2). Do zweryfikowania hipotez użyto odpowiednich testów statystycznych. Uzyskane wyniki potwierdziły obie hipotezy. Możliwym wyjaśnieniem pierwszej jest odwołanie się do zależności pomiędzy ekonomiczną prawicowością a orientacją na dominację społeczną. W przypadku fundamentu troski różnice mogą wynikać z dominacji społecznej, a w przypadku fundamentu sprawiedliwości ze sposobu zoperacjonalizowania tej zmiennej w kwestionariuszu. W przypadku drugiej hipotezy należy wziąć pod uwagę specyfikę polskiej transformacji społecznej. Jednym z ważniejszych wniosków płynących z badania jest fakt, że pytając o poglądy polityczne Polaków w kategoriach lewicowości i prawicowości, uzyskamy odpowiedź informującą w większym stopniu o poglądach obyczajowych niż o orientacji ekonomicznej. Prawdopodobnie wyjątek mogą stanowić mężczyźni respondenci. Dalsze badania powinny uwzględnić eksperyment lub badanie w planie podłużnym, przeanalizować zmienne socjodemograficzne jako moderatory, być reprezentatywne oraz lepiej uchwycić semantykę pojęć „lewica” i „prawica”.

mgr Piotr Kochowicz

Szpital Uniwersytecki w Krakowie, Collegium Medicum UJ

Praca psychologa w oddziale psychiatrycznym: oczekiwania kontra rzeczywistość

Wystąpienie podejmuje temat pracy psychologa w szpitalu psychiatrycznym, ukazując zderzenie oczekiwań z codzienną rzeczywistością tego zawodu. Analizując zarówno formalne obowiązki, jak i praktyczne wyzwania, przedstawia specyfikę roli psychologa w zespole interdyscyplinarnym oraz ograniczenia wynikające z hierarchicznej struktury ochrony zdrowia psychicznego. Omówione zostają przykładowe możliwości rozwoju zawodowego i ścieżki kariery psychologa. Drugą część wystąpienia stanowi refleksja nad zjawiskiem wypalenia zawodowego wśród psychologów. Przedstawione zostają dane z aktualnych badań empirycznych, które wskazują na wysokie wskaźniki wyczerpania emocjonalnego, depersonalizacji i obniżonego poczucia skuteczności u psychologów pracujących w szpitalach psychiatrycznych. Zidentyfikowane zostają kluczowe czynniki ryzyka oraz mechanizmy ochronne, takie jak wsparcie zespołowe, superwizja, autonomia zawodowa i możliwość rozwoju. Wystąpienie ma charakter refleksyjno-analityczny i stanowi głos w dyskusji nad realnymi warunkami pracy psychologów w ochronie zdrowia, podkreślając potrzebę systemowych rozwiązań wspierających ten zawód.

Abstrakty z sesji posterowej

Bogumiła Nieciąg

Między cierpieniem a potrzebą zrozumienia: Emocjonalne oblicze mizofonii

Mizofonia to selektywna nadwrażliwość na dźwięki, w szczególności pochodzenia ludzkiego. Od hiperakuzji (nadwrażliwość np. na poziom głośności dźwięku) odróżnia ją między innymi emocjonalna natura reakcji w odpowiedzi na bodziec. Początkowo mówiono tutaj o „nienawiści dźwięku”, natomiast obecnie wiemy już, że jest to szersza gama emocji. To wystąpienie ma na celu przybliżenie uczestnikom emocjonalnego aspektu objawów mizofonii. Jest zbiorem informacji z wybranych publikacji naukowych badających to zjawisko.

mgr Piotr Pancerz

Rola synchronii w komunikacji interpersonalnej – przegląd badań naukowych

Synchronia, ogólnie opisywana jako dopasowanie rytmów i reakcji w komunikacji interpersonalnej, odgrywa kluczową rolę w budowaniu więzi, zaufania i empatii między ludźmi. W prezentowanym przeglądzie dokonano syntezy aktualnych badań eksperymentalnych i korelacyjnych, ukazujących wielowymiarowy związek synchronii z dynamiką relacji społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem jej roli w budowaniu zaufania, wzmacnianiu empatii oraz efektywności komunikacji.

Analiza literatury przedmiotu ujawnia, że naturalnie występująca synchronia niewerbalna, obejmująca m.in. koordynację gestów, mimiki i parametrów głosowych, znacząco wpływa na pozytywną percepcję kompetencji komunikacyjnych oraz wyższą ocenę społeczną partnera interakcji. Jednakże, w przypadku nadmiernej synchronizacji lub jej nienaturalnego wywoływania, może ona doprowadzić do negatywnych skutków, takich jak poczucie dyskomfortu wśród interlokutorów.

Badania podkreślają znaczenie synchronii w różnych kontekstach społecznych, w tym w relacjach mentor–uczeń oraz między rodzicem a dzieckiem. Wyniki przeglądu sugerują

potrzebę dalszych badań, szczególnie w zakresie wpływu nowych technologii na proces synchronizacji oraz różnic w jej skutkach w zależności od typu relacji.

Słowa kluczowe: synchronia, komunikacja interpersonalna, relacje społeczne, dostrojenie interpersonalne.

Wiktoria Baran i Zofia Bażela

Postawa jako pojęcie przydatne w badaniach jakościowych

Pojęcie postawy odgrywa istotną rolę w psychologicznych badaniach jakościowych. Pozwala ono uchwycić złożoność i głębię indywidualnych przeżyć oraz sposobów wartościowania zjawisk przez jednostki. W przeciwieństwie do badań ilościowych, które często upraszczają postawy do mierzalnych wskaźników, podejście jakościowe pozwala na ich pełniejsze zrozumienie w kontekście kulturowym, biograficznym i sytuacyjnym.

Niniejszy plakat przedstawia definicje postawy oraz rozważa jej trójskładnikową postać, porusza także związek postawy z zachowaniem oraz aspekt zmiany postaw z pozycji użytecznej badaniom jakościowym. Zwraca również uwagę na znaczenie kontekstu kulturowego w formowaniu postaw.

Adrian Pociecha i Agata Rękas

BI-AS – czyli o tym, co łączy osoby o tożsamości bi- i asekualnej

Plakat „BI-AS” przedstawia wspólne wyzwania osób biseksualnych i asekualnych, takie jak społeczna niewidzialność, podwójne wykluczenie oraz trudności w tworzeniu relacji. Pomimo różnic w tożsamościach, obie grupy doświadczają podobnych form marginalizacji zarówno ze strony społeczeństwa, jak i środowiska LGBT+. Praca podkreśla potrzebę zwiększenia świadomości i zrozumienia dla tych często pomijanych doświadczeń.

Doświadczenie indywidualne jako kategoria w badaniach jakościowych

Celem plakatu jest przedstawienie teoretyczno-metodologicznych podstaw analizy doświadczenia indywidualnego w badaniach jakościowych. Zjawisko to traktowane jest jako dynamiczna i subiektywna struktura poznawczo-emocjonalna, konstytuowana w wyniku interakcji jednostki z otoczeniem społecznym oraz poprzez procesy interpretacyjne i refleksyjne. Omówiono główne koncepcje teoretyczne (hermeneutyka, konstruktywizm, psychologia narracyjna i poznawcza), które stanowią ramę dla rozumienia indywidualnego przeżycia jako emergentnego, kontekstualnego i narracyjnie organizowanego. Szczególną uwagę poświęcono roli emocji, pamięci emocjonalnej i schematów poznawczych w kształtowaniu znaczeń przypisywanych wydarzeniom. Zwrócono również uwagę na ograniczenia poznawcze i kulturowe, które mogą zniekształcać rekonstrukcję doświadczeń. Zaprezentowane ujęcie podkreśla wartość doświadczenia indywidualnego jako kluczowej kategorii analitycznej w eksploracji subiektywnej perspektywy uczestników badań jakościowych.

Maciej Jackowski

Zachowanie narkotykiem – wybrane aspekty uzależnień behawioralnych

Uzależnienia behawioralne to nałogowe zachowania niezwiązane z substancjami psychoaktywnymi. Dane z najnowszych badań CBOS pokazują, że problem dotyczy znacznej części Polaków. W literaturze wyróżnia się różne psychologiczne modele tłumaczące powstawanie uzależnień czynnościowych oraz sposoby funkcjonowania osób na nie cierpiące. Są to między innymi komponentowy model uzależnień Marka D. Griffithsa oraz poznawczo-behawioralne koncepcje: pracoholizmu Kamila Wojdyło, uzależnienia od Internetu Richarda A. Davisa i uzależnienia od grania Guanhenga Donga i Marca N. Potenza.

Słowa kluczowe: uzależnienia behawioralne, uzależnienia czynnościowe, pracoholizm, uzależnienie od Internetu, uzależnienie od gier, modele psychologiczne

Paulina Dudwał

Jakość snu osób w późnej dorosłości mieszkających w Domu Pomocy Społecznej

Sleep quality in older adulthood living at nursing home care

Sen jest jednym z kluczowych procesów fizjologicznych, który wpływa na zdrowie fizyczne, psychiczne i emocjonalne człowieka. W późnej dorosłości jego jakość może ulegać pogorszeniu wskutek zmian związanych ze starzeniem się, takich jak osłabienie rytmu dobowego, spadek wydzielania melatoniny czy fragmentacja snu głębokiego. Dodatkowo, osoby starsze mieszkające w Domach Pomocy Społecznej (DPS) mogą doświadczać specyficznych warunków środowiskowych, zmian rutyny czy ograniczonego wsparcia społecznego, co może negatywnie wpływać na sen.

Celem planowanego badania będzie ocena jakości snu osób w wieku od 65 lat, mieszkających w DPS oraz identyfikacja czynników potencjalnie wpływających na tę jakość, takich jak czas pobytu w placówce, obecność chorób przewlekłych oraz inne uwarunkowania zdrowotne i środowiskowe.

W badaniu weźmie udział 80 mieszkańców DPS. Zastosowane zostaną: Kwestionariusz Jakości Snu Pittsburgh (PSQI) oraz kwestionariusz własnego autorstwa. Analiza danych zostanie przeprowadzona przy użyciu pakietu Statistica.

Wyniki badania pozwolą uzupełnić istniejącą lukę badawczą dotyczącą snu osób starszych w DPS oraz posłużą do sformułowania rekomendacji wspierających poprawę ich dobrostanu i jakości życia.

Natalia Wójcik

Nomadzi globalnego świata – Dzieci Trzeciej Kultury

Dzieci Trzeciej Kultury (*Third Culture Kid*, TCK) to zjawisko, które coraz częściej pojawia się w badaniach psychologicznych. Ma to związek z nieustannie zwiększającą się liczbą osób, które łączy to, że znaczną część swojego wieku rozwojowego spędzili w kraju innym od kraju pochodzenia ich rodziców. Jest to okres, w którym kształtuje się poczucie tożsamości, a także poglądów na świat. Termin TCK zaproponowany przez amerykańskich socjologów sugeruje, że osoby takie tworzą odrębną "trzecią kulturę", która różni się od kultury pochodzenia rodziców, jak i kultury kraju goszczącego. Wychowanie w międzynarodowym środowisku wiąże się z ponadprzeciętnymi zdolnościami kulturowymi

i językowymi. Jednocześnie ich doświadczenie niesie za sobą wyzwania tożsamościowe: poczucie braku korzeni, problemy z przynależnością czy zwiększone ryzyko problemów psychicznych i emocjonalnych.

Prezentowane badanie miało na celu zrozumienie doświadczeń polskich TCK. Szczególnie poziomu dobrostanu i rozumienia swojej tożsamości. W wywiadach wzięło udział dziecięcioro młodych dorosłych w wieku od 18 do 35 roku życia. Przeprowadzona analiza pokazuje, że TCK to grupa heterogeniczna. Pojawiającym się wątkiem było poczucie bycia pomiędzy kulturami. Osoby uczestniczące podkreślały poczucie podwójnego wykluczenia. Zarówno ze strony społeczeństwa kraju pochodzenia, ale także kraju goszczącego. Te częste zmiany doprowadzały do niestabilności relacji społecznych, co widocznie wpływało na obniżenie poziomu dobrostanu oraz trudności w utrzymywaniu relacji.

Wyniki pokazują, że należy dokonać redefinicji pojęcia Dzieci Trzeciej Kultury. Szczególnie w kontekście psychologicznym, ponieważ obecnie psychologowie bazują na definicji socjologicznej, która nie oddaje złożoności tych doświadczeń. Znaczenie ma także rozwijanie dostosowanych form wsparcia psychologicznego – zarówno dla osób z doświadczeniem bycia TCK, jak i dla ich rodziców, którzy często również zmagają się z problemami związanymi ze zmianami miejsc.

mgr Marlena Wandas

Kultowe społeczności online jako przestrzeń badawcza

Współczesne życie, w którym doświadczenia offline i online nierozzerwalnie się przenikają, czyni z internetu wszechobecny kontekst codzienności. W tej przestrzeni zaspokajane są potrzeby informacyjne, społeczne, a także duchowe i tożsamościowe – często w ramach społeczności online o charakterze kultowym. Grupy te dynamicznie adaptują się do zmieniającego się krajobrazu cyfrowego, zyskując nowe formy i możliwości oddziaływania

W pierwszej części posteru zaprezentowano wyniki badań magisterskich. Koncentrowały się one na doświadczeniach osób, których bliscy byli intensywnie zaangażowani w grupy i treści o charakterze kultowym. Analiza wywiadów jakościowych wykazała, iż dla części badanych, internet był kluczowym źródłem wiedzy oraz przestrzenią zacieśniania więzi z grupą. Wyniki stały się inspiracją do dalszej eksploracji kultowych środowisk online oraz ich znaczenia dla jednostki i jej zdrowia psychicznego.

Druga część zarysowuje plan badań doktorskich, mających na celu zrozumienie, jak liderzy internetowych społeczności ezoterycznych, magicznych i New Age postrzegają kwestie zdrowia psychicznego. Projekt badawczy opiera się na metodologii jakościowej,

obejmującej pogłębione wywiady indywidualne oraz netnografię jako kontekst analityczny. Oczekuje się, że uzyskane wyniki przyczynią się nie tylko do głębszego zrozumienia mechanizmów funkcjonowania tych grup, ale będą również miały praktyczne znaczenie dla specjalistów pracujących z osobami zaangażowanymi w takie społeczności oraz ich rodzinami.

Dominika Małek

To tak, jakby ktoś mi opowiadał o innej planecie – doświadczenie prowadzenia psychoterapii dla obcokrajowców

Do Polski przybywa coraz większa liczba migrantów, a także wzrasta liczba chętnych do studiowania na polskich uniwersytetach i uczelniach. Pomimo zmieniającej się struktury społecznej, aspekt pracy z osobami o odmiennym tle kulturowym wciąż nie jest w wystarczającym stopniu uwzględniany w programach szkoleniowych, realizowanych w różnych szkołach psychoterapeutycznych. Sektor wspierania zdrowia psychicznego wymaga stosowania przez pracowników kompetencji kulturowych, co należy do kwestii etycznych tego zawodu. Celem pracy było poznanie czy i jakie kompetencje kulturowe w pracy psychologa powinny być rozwijane w trakcie szkolenia psychoterapeutycznego w opinii osób badanych, a także ich doświadczeń i wyobrażeń na temat źródeł trudności związanych z pracą terapeutyczną z pacjentem/klientem o odmiennym podłożu kulturowym. Metodologia badań została oparta o podejście jakościowe oraz częściowo ustrukturyzowane wywiady z ośmioma psychologami będącymi w trakcie szkolenia psychoterapeutycznego, reprezentującymi różne nurty. Podczas zbierania danych wykorzystano również Wywiad Ukształtowania Kulturowego (CFI). Wyniki wskazują na potrzebę rozwijania kompetencji kulturowych wśród psychologów i psychoterapeutów oraz są podstawą do dalszych badań.

Centrum Badań nad Traumą i Dysocjacją

dr hab. Igor Pietkiewicz, prof. UIK

Nasza jednostka badawcza specjalizuje się w analizie klinicznych skutków urazów psychicznych, opracowywaniu zaawansowanych narzędzi przesiewowych i diagnostycznych oraz tworzeniu skutecznych strategii leczenia zaburzeń związanych z traumą. Szczególną uwagę poświęcamy także badaniu wpływu czynników kulturowych na strategie radzenia sobie z objawami oraz na decyzje związane z poszukiwaniem pomocy.

Badania naukowe realizujemy w ścisłej współpracy z wiodącymi naukowcami z Polski oraz innych krajów Europy, Afryki i Azji. Współpracujemy z ekspertami z European Society for Trauma & Dissociation (estd.org), aby zapewnić najwyższy poziom wiedzy i praktyki w naszej dziedzinie.

Jednym z naszych priorytetów jest popularyzacja wiedzy z zakresu traumy i dysocjacji. Organizujemy konferencje i spotkania naukowe, które umożliwiają wymianę doświadczeń i najnowszych osiągnięć badawczych w tej dynamicznie rozwijającej się dziedzinie.

Projekty badawcze

Exploring Emotional Regulation in the Bhutanese Community: Cultural Beliefs, Strategies, and the Role of Religion

Projekt jakościowy mający na celu zbadanie kulturowych czynników wpływających na regulację emocjonalną oraz sposoby radzenia sobie z trudnościami natury psychologicznej w społeczności bhutańskiej. Więcej na stronie: e-psyche.eu/emo-bhutan

Fantazjowanie i inne strategie radzenia sobie ze stresem

Projekt poświęcony jest walidacji narzędzi przesiewowych oraz wywiadu diagnostycznego służących ocenie dezadaptacyjnego marzycielstwa jako potencjalnej formy uzależnienia behawioralnego. Więcej na stronie: e-psyche.eu/fantazjowanie

Złożoność głosów w różnych grupach klinicznych

Projekt koncentruje się na badaniu złożoności halucynacji słuchowych słownych w różnych grupach klinicznych. Dotychczas opracowano ustrukturyzowany wywiad diagnostyczny oraz zidentyfikowano wymiary i wskaźniki umożliwiające operacjonalizację złożoności głosów. Kolejne etapy obejmują porównanie tych cech między wybranymi grupami pacjentów. Więcej na stronie: traumaidysocjacja.pl/sciv

Laboratorium Badań nad Snem

Nasze Laboratorium prowadzi interdyscyplinarne badania nad snem – kluczowym elementem zdrowia psychicznego i codziennego funkcjonowania człowieka. Analizujemy psychologiczne i społeczne czynniki, które wpływają na jakość snu oraz związane z nim przekonania i zachowania.

Co badamy?

- **Epidemiologia snu** – częstość i rodzaje zaburzeń (np. bezsenność, hipersomnia, zaburzenia rytmu okołodobowego) oraz ich związki ze zdrowiem i życiem społecznym.
- **Psychologiczne aspekty snu** – zależności między snem a stresem, depresją, lękiem czy funkcjonowaniem poznawczym.
- **Sen jako wskaźnik zdrowia publicznego** – tworzymy modele predykcyjne i strategie profilaktyczne, które wspierają zdrowie psychiczne i społeczne poprzez edukację i poprawę jakości snu.

Zapraszamy do współpracy!

Dołącz do nas, jeśli interesuje Cię poprawa jakości życia poprzez lepszy sen!

Kontakt: sleeplab@ignatianum.edu.pl

Złożoność współczesnych wyzwań psychologicznych. Badanie związków pomiędzy stresem, lękiem, depresyjnością i snem

Zapraszamy do wzięcia udziału w badaniu prowadzonym przez nasze Laboratorium. Pod kodem QR znajdują się kwestionariusze dotyczące: danych demograficznych, różnych wskaźników snu (takich jak jakość snu, jego warunki oraz zachowania związane ze snem), obecności nadwrażliwości na niektóre dźwięki, natężenia stresu, lęku oraz depresyjności. W każdym z kwestionariuszy jest określony sposób odpowiadania na pytania.

Badanie jest całkowicie anonimowe. W każdej chwili może Pan/Pani odmówić dalszego udziału w badaniu. Wypełnienie wszystkich kwestionariuszy zajmie: 30–45 min. Zebrane dane posłużą do napisania artykułu naukowego. Wyniki zostaną również zaprezentowane na konferencji naukowej.

Forum Psychologicum

nowe czasopismo naukowe Instytutu Psychologii UIK

Informujemy o powstaniu *Forum Psychologicum* – nowego, międzynarodowego czasopisma naukowego z zakresu psychologii i nauk o zdrowiu, wydawanego przez Instytut Psychologii Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie. Czasopismo powstało z inicjatywy zespołu dydaktyczno-badawczego Instytutu i stanowi odpowiedź na potrzebę tworzenia przestrzeni do naukowej dyskusji, prezentacji wyników badań oraz promocji wiedzy psychologicznej w ujęciu interdyscyplinarnym. Czasopismo wydawane jest w języku angielskim i ma formę półrocznika. Pierwszy numer ukaże się w pierwszym półroczu 2026 roku.

Celem czasopisma jest upowszechnianie i przybliżenie zagadnień psychologicznych, a także dotyczących nauki o zdrowiu w szerokim zakresie i w różnych obszarach świata. Czasopismo współpracuje z ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą w celu podniesienia prestiżu i większego umiędzynarodowienia pisma.

Forum Psychologicum zaprasza do współpracy autorki i autorów z Polski oraz zagranicy. Szczegółowe informacje dotyczące profilu czasopisma, zasad publikacji oraz procesu recenzyjnego dostępne są na stronie internetowej: <https://czasopisma.ignatianum.edu.pl/fps>

Zachęcamy do lektury oraz nadsyłania własnych prac naukowych. Wierzymy, że czasopismo będzie ważnym miejscem wymiany myśli i rozwoju badań na poziomie międzynarodowym.

Numery czasopisma wydawane są na określony temat przewodni (tzw. temat numeru), prezentują teksty przeglądowe teoretyczne oraz empiryczne. W pierwszej kolejności publikowane są artykuły związane z proponowaną tematyką numeru. Półrocznik ma też stałe działy. Tematy poruszane w czasopiśmie obejmują poniżej wymienione dziedziny, ale nie ograniczają się tylko do nich.

Uniwersytet Ignatianum
w Krakowie